

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKE FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szánt-Isván-tér I.
Egyes számok kaphatók: a dohányjössédekben.

Az ideiszüret.

A lefolyt hónap az ország szüreti kilátásait alaposan megrontotta. Mig június végén még jó, sőt helyenként kitünő szüretre volt kilátás, addig most augusztus elején igen sok helyen már a szüret gondjaitól a peronospora megszabadította termelőköt, másutt meg a kilátások negyedével sőt felével is esőkkentek.

Nagyon időelőtti dolog most még, mikor a rekkenő hőség nap-nap után fenyeget jégviharral és mikor a szeptemberi esőzések vagy korai fagy is sokat ronthat a helyzeten, a termés nagyságára nézve kombinációkba bocsátkozni. De annyit már mint kétségtelen tényt leszögezhetünk, hogy az ideai termés legjobb esetben sem lesz nagyobb a tavalyinál. Már pedig tavaly gyenge szüretünk volt. Akkor a tavaszi fagy és a peronospora egyaránt garázdálkodott. Csakhogy akkor az előző év igen tetemes stockja szolgálhatott regulátor gyanánt, de honnan teremti elő az idén a közvetítő osztály az ő szükségletét?

Hogy nemcsak mi gondolkodunk így, hanem a kereskedővilág is pesszimisztikusan ítéli meg a helyzetet, annak legoklatásabb tanubizonyosága az a sok borüzlet, melyet a borkereskedők az országban az utolsó időben kötöttek. Julius derekán rajonként lepték el azokat a községeket, hol borkészletet sejtettek s általában 25 %, de itt-ott 50 sőt 100%-kal felemelt árak mellett vásárolták össze, amit csak borban eladásra kínáltak. Mennyi óbor cserélt így két-három

hétben belül vevőt, nem tudjuk, de általában a piacon tetemes könnyebbülés állott be.

Ez a vásárlási mozgalom — mint rendszeren — most is Ausztriából indult ki. Ott ugyanis a szüreti kilátások semmivel sem jobbák, mint nálunk, sőt helyenként még rosszabbak. Alsó-Ausztriában, mely pedig leginkább van a mi borainkra utalva, virágzás idején rossz idő járt s így a fürtök erősen megritkultak, júliusban pedig a szeszélyes időjárás épen úgy meghozta a peronosporát, mint nálunk. Alsó-Szírriából és az olasz Tirolból szintén kedvezőtlen hírek jönnek s így valószínűleg a Lajtán túl az idén ősszel igen magas ára lesz a bornak. Ennek pedig a mi árainkra is jó hatása szokott lenni.

Persze ebből annak, akinek készlete nincs és az ideai termését megette a peronospora, nem sok haszna lesz. De hál' Isten, azért van elég gazda, aki kitarót munkával (és szerencsével) megmentette termésének nagy részét s aki most már csak azon sópánszkodik, hogy egyuttal a minőség is jó legyen.

E tekintetben persze ma még semmit sem lehet tudni. A mostani kéthetes szárazságban a szőlővegetáció jóformán szünetel, amint az más években is meg szokott történni. Lényeges változást majd csak szeptember elején várhatunk. Annyi azonban tény, hogy a korai fajtákban az idén igen rossz termés van, Madeleine, Malingre, Csabagyöngye, M. de Courtiller alig kerül kinalatra, a Chasselas-félék termése is nagyobbbrészt a történelme, úgy hogy majd

csak a korai borfajok, mint Oportó, Mézesfehér stb. biztatnak némi eredménnyel.

A peronospora az idén hozzátvetőlegesen 50—80 millió korona kárt okozott. Dacára annak, hogy gazdáink soha még oly szorgalmasan nem védekeztek, mint a mostani nyáron. Jelenti-e ez a védekezőszerek és eljárás csődjét, vagy sem, ezt a kérdést vetik fel lépten-nyomon. Mi azt tartjuk, hogy nem. Sőt ellenkezőleg épen az ily imminens, mindent teljes pusztulással fenyegető járvány esetén látszik meg, hogy még használ a bordói lé. Az aktákat ezen kérdés felett még időelőtti dolog volna lezárni és majd keressünk alkalmat, hogy e tárgyban legjelöltebb gyakorlati szakembereinket megszólaltassuk, amint hogy feszült érdeklődéssel nézhetünk az ampelológiai intézet gazdag anyagából leszűrt szakvélemény elé is.

Annyi bizonyos, hogy az a szeszélyes időjárás, minővel június második és július első fele ajándékozott meg bennünket, próbára tette nemcsak a munkások türelmét, a gazda zsebet, hanem a permétező oldatok jóságát is. Az szintén kétségtelen, hogy miként mindenhez a világon, úgy az ideai védekezéshez is jó adag szerencsére volt szükség. A ki eltalálta a napot, mikor kellett a második, harmadik stb. fecskendezéshez látnia, a ki nem sajnálta a pénzét egy-kétszeri porozásra, annak lehet 10—20—30% kára, de még mindig megtalálja a maga számadását. De a ki az idén is meg akarja a természetet egy-két permétezés lehető halogatásával csalni, az bizony sirva nézhet rosszul alkalmazott takarékoságának eredményére.

A vonaton.

— A Fejérmegyei Napló eredeti tárcája. —
Charles Leaper után: W. A.

A kupé sarkában ülő, rokonszenves arcu utas éppén az ajtót akarta betenni.

— Megálljon — kiáltá egy sáros csizmájú paraszt, aki egy nagy kosarat cipelt a karján. — Várjon még, van itt hely; én is annyit fizetek, mint más s ha dolmányban vagyok is, az nem azt teszi, hogy alább való vagyok mint maga.

— Ez igaz, mondá az utas, aki segíteni készült az ujonan érkezettnek.

— Ne nyuljon hozzám! — kiáltá az gögösen — tojásokat viszek!

Nagy nehezen beszállt, de abban a pillanatban valami észbe jutott s kihajolt az ajtó ablakán.

— Hé, Kati, hallod! —

— Mit? — hallatszott kívülről egy női hang.

— Hé, Kati, itt vagy?! —

— Igen, mi a baj? —

— Ne feledd el idejében bekötni a borjut, tudhatod, az esti hűvös idő megárt neki.

— Jól van nő, majd lesz rá gondom.

A paraszt odahagyta az ablakot, de hirtelen mást gondolt.

— Hé, Kati! —

— Mi az már megint? —

— Hogyan, már megint? Talán már nem is szólhatok neked?

— No hát mit akarsz? —

— Ha Horváth Pista átjön a malacért, mondd meg neki, hogy egy fillért sem engedek az árából! Értetted? Réárek eladni. Aztán meg nagyon jól tudom, hogy Hercesnek is fáj a foga rá. Értetted, Kati! —

— Igen, igen. —

Az egész beszélgetés alatt a kosár folyton az utas arcát horzsolta, de a paraszt ügyet se vetett rá.

A vonat elindult. A paraszt azonban még valamit elfelejtett, mert mélyebben kihajolt.

— Hé, Kati! —

Kárbavesztett fáradság: Kati már azt nem hallhatta, de a kosár keményen oda ütődött az ur arcához, akinek végre megszakadt a türelme. Ezáltal hevesen visszalökte a kosarat.

— Teringettél, vigyázzon! — fakadt ki a paraszt — mondtam már, tojások vannak benne.

— Elhiszem, de ez még nem elég arra,

hogy arcomat felszántsa vele.

— Szántsa, szántsa! Tudja meg, egy szántó-veető ember mindig ér annyit, mint maga! Mit csinálnának szántó-veető nélkül. És aztán ki maga tulajdonképpen? Igen, én szántó-veető vagyok s erre büszke is lehetek, érte? —

— Annál jobb, de üljön le és hagyjon békében!

— Leülök, majd ha akarok; maga meg maradjon vesztg... hát én kezdtem?

— Bizony, nem is én.

— De igen is maga. Hát bökdöstem én a maga kufferjét, holott maga majd betörte a kosaramat, pedig tojások vannak benne. Magáé ezek a tojások, ugy-e nem, hát akkor minek bökdöste az előbb?

— Az Istenért, üljön már le, hagyjon békében!

— És ha nem ülök le? Hát parancsol maga nekem? Maga talán szolgabíró? És ha az volna is, szocialista világban élünk és én tudnám a jogaimat érvényesíteni.

De ahogy a kocsi rázkódása minduntalan megingatta, a hirtelen haragú paraszt végre rászánta magát a leülésre.

Az utas újságot vett elő és teljesen elmerült az olvasásba. Ez a nyugalom nem volt inyére a parasztnak. Kihívólag mormogja:

Sövegjártó János

vászon kereskedése

Székesfehérvár, Barátok épülete,

AZÉLŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ
Allandó nagy raktár ágy- és asztalneműkben, szintartó karton és zephirekben stb.

Egy jóházból való új tanulóknak felvételt.

Mai lapunk 4 oldal.

Persze, itt-ott a kedvezőtlen tényezők összejárása folytán minden hiábavaló volt, de ez kivétel. A jól kezelte, lelkiismeretesen védett szőlőkben az idén sem fog rostokolni a zuzómalom és a borprés. B. J.

(Vége köv.)

A ősi ember telepén.

(Kiküldött tudósítónktól.)

I.

Az ősi ember telepén történt szenzációs bűntény megokolta, hogy mi, akik régóta figyeljük az ősi vallási s egyéb manipulációt, lehetőleg tiszta megvilágításba állítsuk a világ elé ezt a képességeihez képest csúszdátosan nagyra növelt embert. Azért kiutaztunk a helyszínére s figyeltük az ősi állapotokat. Előzőleg ugyanis azt a feltevést hozták nekünk hírül, hogy az ősi ember — egyáltalában semmi adat nem lévén a nyomozó hatóság kezében, amely *másra* tudná háritani menyének, Horváth Máriának leállítását — nem ferogethat-e gyanuban. Ez okolta meg, hogy összeköttetésbe lépünk a nyomozó hatósággal s olvasóink elé tárjuk az ügyet. Megjelenvén a helyszínén, jelezték, hogy sok *megdöbbentő* adatra bukkantunk. Először is a nyomozást két várpalotai csendőr végzi, akik — legalább úgy tartjuk — ebbe a dologba, úgy amint van, nem tekinthetnek bele. Ők természetesen ebben a nagyszabású bűntényben nem látnak mást, mint egyszerű *verekedést*, olyan mindennapi bűntényt, amelynek intézéséhez hozzászoktak s e szerint az itt felületesnek bizonyult *szobás* szerint intézik a nyomozást. Természetesen ők nem is lehetnek tisztában azokkal a lelki momentumokkal, amelyekben ez a bűntény megfogant. Megerősít ebben a véleményünkben az is, hogy a nyomozó csendőrök az ősi ember szaván indulva, a község előjáróságát fogták gyanuba. A kisbíró gyanúsították, akit az előjáróság felbujtott volna ifj. Medgyesiné, Horváth Mária leállítására.

Ennek a dolognak megértéséhez szükséges az, hogy az előjáróság és az ősi ember nincsenek egymással *jóviszonyban*. A község t. i. beparolta az ősi embert *keresetadó* nem fizetésért. Az ősi ember ugyanis az ő vallási s egyéb ma-

nipulációival töménytelen sokat *keres*, nagy háztartást visz, a hol a hozzája jövő *zarándokok* vendéglőszerű ellátást kapnak és — *fizetnek*. Két fogata van, amely jó pénzért ki és be szállítja a vasutól a hozzája zarándoklókát. No meg a *gyógyításért*, jó tanácsért, amelyben részestülnek szintén jó pénzt fizetnek. Vannak öszkekötetési bárókkal, grófokkal, akik az öreget jól tartják; egyik szegény tökéletlen nagy ur pl. két bivalyt, a másik két lovat ajándékozott neki. Amint kintjárt tudósítónk megtudta, tavaly pl. a vonaton 70 hektóliter bort szállítottak a címére. Akkor háztartást visz, hogy a mézár-székben naponta elvisz 8—10 kgr. húst, vásárol továbbá 15—18 liter tejet stb. Ez mind kell nagy családjának fentartására, továbbá a hozzáérkező balekek ellátására. Ő ugyan, — van annyi rafinériája — a hiveitől sem a gyógyításért, sem az ellátásért nem kér semmit, azok azonban éppen azért annál — *többet adnak*. Ezt az, a ki ismeri az ő exaltált, fanatikus lelkét *hívóit*, nagyon természetesen találja. Szóval a balekek ott éteznek, ott alusznak nála s ez mind végre is sok pénzüketbe kerül. Ha kérj tőlük a pénzt az öreg, ha nem: ők fizetnek. És az öreg Megyesi ebből él, ebből tartja el két családost fiát s azok egész családját, 18—20 egyént. Ebből *vagyonosodik*. Ha eladni való van a faluban, az öreg Megyesi jelenkezik s minden alku nélkül meg lehet kötni vele a vásárt. Azt mondják a faluban: lent Tolnában van neki pusztaja is, hol egyik veje, valami Schlesiai kovács gazdálkodik. Tehát sokat *keres* az ősi ember s ezt a keresetet róttá meg a község *adóval*. Annál is inkább, mert a község regálé adója tavaly 124 koronával szoktett feljebb a Megyesi család el comp. nagy borfogyasztása által.

Az adót azonban nem fizeti a vén ámitó. Már legalább 2000 korona adóval tartozik s van egy jó ügyvédje, valami Mezei Pál, azt mondják, a legelső kecskeméti ügyvéd, akit ezeket az adóügyeit, valamint egyéb ügyeit is viszi. Az adóügye már a kuriánál van s nem lehetetlen, hogy — felmentik az adó alól. T. i. ő nem *kér* a balek-jaitól semmit, tehát nem formális kenyérkereset, nem kell rá — *iparengedély*. A község előjárósága azonban ezek dacára szorongatja az öreget az adóért, amiért aztán az előjáróságot nagy ellenségének tartja. Ezért fogja rá, hogy neki van része menyének leállításában.

Az előjáróság azonban könnyen menekült a gyanu alól s most a csendőrök Polgárdin nyomoznak ugyancsak az ősi ember *utbagazilása* alapján. Állítólag aznap egy polgárdi asszony fordult meg a házban, akitől — mint az ősiek mondják — kitelhetett a bűntény.

A szenzációs bűntény tehát vesztéssel s úgy látszik: elvesztette a nyomokat. Az ősi ember bemozdása alapján s a falusiak megfigyeléséből a következőkben állíthatjuk össze az eddig felderített valódi tényállást: A leállítás este 9 órakor történt, amint a fiatal asszony kiment az udvarra, hogy egy köcsögöt vigyen be. A bokorból, amely mellett elhaladt, egy nagy doronggal ütötték fejbe, úgy hogy eszméletét veszítve elesett a földön. Bevittek a lakásba és — *orvosért* mentek. A fiatal menyecske, aki már 9 hónapos áldott állapotban volt, még most se nyerte vissza eszméletét. Mozdulatlanul fekszik az ágyában. Érdekesebb, hogy az ősi ember családján nem észlelhető semmi lehangoltság, semmi szomorúság. Az is figyelemreméltó, hogy az eset történetkor az ősi ember három kutyája, amelyeknek közelében menni senki nem mer s az udvaron kell tartani őket állandóan, az eset történetkor nem ugatott, tehát a bűntény elkövetőjének *ismerősnek* kellett lenni. Itt jegyezzük meg, hogy a falusiak egyáltalában nem látogatják az ősi ember házáat, továbbá, hogy a menyecske, aki nem régen kötözött Ósiba, haragosa éppen nincs. Beszéli még, hogy az ősi ember az ifju párnak 30.000 koronát ígért s most szorongatják a fiatalok, hogy adja meg.

A dolog eddig így áll s ez irányban még nem nyomoznak a csendőrök. Pedig ez, tekintve *hátterét* olyan nagyszabású bűntény, amelynek világos betekintése nagy dolgoknak válhatik forrásává. Olyan rátkfenéje az ősi embernek immár egy egész országra kiterjedő manipulációja népünk vallási, kulturális életének, hogy ezzel most már igazán *behatárolni* foglalkozni kell. Ehhez a foglalkozáshoz a minap történt bűntény, úgy hisszük, egy adat lesz.

— Hitelszövetkezeti tagok figyelmébe.

Augusztus hó 1-én megérkezett a szén, akinek szüksége van rá, idejében jelentkezzenék Távirda-utca 6. sz. alatt.

— Oh, mi az, ha valaki tud olvasni, azért mégis csak semmire kellő lehet. A gazemberek mindig újságot olvasnak, hogy megtudhassák, kitudódott-e már a csinyjük. Itt vagyok én, én se irni, se olvasni nem tudok; de azért kérdezzék csak meg a környéken: ösmere Nagy Józsefet? Igen, Nagy József a nevem. Nagy Józsefet? fogják mondani, hogy ne ismerném? Van annak mit aprítani a tebbe; az élelmes ember. Tavaly is kitüntést kapott a ludjaiért.

— Vannak emberek, akik nagyra vannak, de nem tudják megkülömböztetni a libát a kacsától. — Fogadok, hogy vannak ilyenek, — veti oda a paraszt s lopva az olvasó utasra pislogat.

Ekkor az utas, hideget érezvén, begombolta a felöltőjét. Amint a paraszt azt látja, újra rákezdi.

— Jó kabát, mit bizonyít egy jó kabát? Gyakran ki sincs fizetve. Oh, ha én szabó volnék, minden hitelbe készült kabátra ráragasztanék egy cédulát: — Nincs ki fizetve.

— Lássuk csak! A svihák nem fizeti ki a a kabátot, a szabó nem fizetheti meg a posztó árát; ebből aztán következik, hogy a gyáros sem fizethet munkásainak s ezek meg sztrájkba lépnek, mivel csak azt érik el, hogy a csendőrök beléjük lönek. Ezzel a kabát még nincs megfizetve. Lám, én is vehetnék magamnak hosszú kabátot, de jobb szeretem a dolmányt. De az ki van fizetve.

Az utas elővetve óráját füléhez tartotta. A makacs felüti újra kezdte.

— Egy óra, mi az? Olyan nehéz órát szerezni? Az ember belép akár melyik lakásba, meglát egyet, zsebre vágja és azért órára. És aztán meg, nem mind arany, a mi fénylik. Lám, a minap sógorom is vett egyet, aki nagyszerűen csillogott, majdnem úgy, mint a gyertyatartónk, mikor Kati kifényesíti s olyan vastag lánc volt rajta, mint a hüvelykujom. Mindenki megbámulta. Nos, köztünk maradjon: 10 korona 50 fillér volt az ára. Ha valaki az órájára büszke, az nem az első ember. Persze az ilyen emberek uton-utófélen sértetik a szegény embert.

Az utas már alaposan kifismervén emberét, teljesen közönyös maradt.

Ez bosszantotta a mi parasztunkat, aki civakodó természetű volt. Kinyújtotta a lábát és sáros csizmáját áldozata cipőire tette.

Most azután visszatartván a sáros csizmákat, rászólt, vigyázzon, csupa sár lett a lábaim.

— Sár, sár!... fakadt ki a paraszt. A sár földből lesz s nekem van 40 hold földem. De van-e magának? Ahelyett, hogy órára, kabátot vennék és újságot olvasnék, inkább földet veszek. Ez legalább jövedelmez is, meg aztán meg is marad. Mert az ember csizmát visel, azért már szabad az emberrel gorombáskodni és megrugni? Fő, hogy becsületes ember lába legyen a csizmában; én pedig becsületes ember

vagyok. Ekkor a mi emberünk lerántván az egyik csizmáját s meztelen lábát kinyújtván, diadalmasan felkiált: — No, hát erre rámondhatja, hogy ez becsületes láb, a becsületes Nagy József lába! S többi utasok akaratlanul elnevelték magukat. Ezen derűltség által felhátorodva, a paraszt még kihívóbb lett; lábát egészen az orra alá tartja a türelmes embernek.

De bezeg most megjárta, mert ez felugorva, olyan két hatalmas pofont adott a kötekedőnek, hogy annak arca tüstént a legpompásabb bitorba borult.

— Teringettét, üvöltött a földi, hátra esve, vigyázzon hát, mondtam már, hogy tojást viszel! Négy fillér darabja. Jaj, ha összetörték! Van magának esze!?

A vonat megállt. A paraszt készülődik és dohogja:

— Csak ne lennének velem a tojások, majd megmutattam volna én neki.

Leszállt, folyton dörmögve: Majd elbántam volna én vele, de ez a sok tojás. Nem így végződött volna ez, Nagy Józseffel nem lehet tréfálni. Csakhogy egy tojás sem törtött össze. Most még csak Kati ne felejtse kint a borjút.

— No, de ezt a pesti urat letromfoltam. Hangja elvész a távolban.

Intézeti fehérenmítű fiúk és leányok részére nagy választékban, harisnyák, keztyűk, kötények és iskolatáskák, schiffonok, valódi rumburgi és creasz vásznak, asztalterítők, törülközők és paplanok.

Olcso, szolid, szabott árak.

Egyedüli raktár Kobrak cipőkben, férfi, női és gyermekcipőkben, továbbá vadász és sportcipőkben óriási választék.

! Szülők figyelmébe !

Gyukits, Borsalinó és Habig kalapokban, ingek, gallérok, zsebkendők és nyakkendőkben igen nagy választék.

Flanel takarók, linoleum és bőrvásznak.

Olcso, szolid, szabott árak.

Knazovitzky Béla divataruháza

ÚJDONSAGOK.

Az ercsii cukorgyár.

Örömmel jelezhetjük, hogy ez a régi, sok huza-vonán átment ügy immár hatalmasan közeledik a befejezés felé. Az ercsii cukorgyár ügye sokkal fontosabb, akár gazdasági, akár ipari szempontból, de forgalmi szempontból is jelentékenyen fogja fellendíteni megyénk életét. Összekötésben van vele a Válvölgyi vasutnak megépítése is, amely vasut ut megépítését is tulajdonképpen a gyár ügye mozgatja. A Válvölgye termékeny lapályai mintegy predestinálva voltak arra, hogy termékeiket gyár állítása által produktívabbá kell tenni. A cukorgyár létesítése is tulajdonképpen a gyár ügye mozgatja. A Válvölgye termékeny lapályai mintegy predestinálva voltak arra, hogy termékeiket gyár állítása által produktívabbá kell tenni. A cukorgyár létesítése is tulajdonképpen a gyár ügye mozgatja. A Válvölgye termékeny lapályai mintegy predestinálva voltak arra, hogy termékeiket gyár állítása által produktívabbá kell tenni. A cukorgyár létesítése is tulajdonképpen a gyár ügye mozgatja.

A gyár létesítése már annyira közel van, hogy folyó év okt. 15-ével már meg kell kezdeni az építkezést. A gyár létesítésre egyelőre két ajánlattevő van: Az egyik *Blau Arnold*, szabadbattyáni nagybérlő és társai, a másik pedig a Budapesti-Forgalmi Bank és Takarékpénztár. Ez ügyben tegnap értekezlet volt Ercsiben *Gévay Nándor* ercsii birtokos elnöke alatt s az értekezleten megjelent *Pajzs Gyula* dr. országgy. képviselő is, a gyár alapítás egyik mozgatója a Fejérmegyei Gazdasági Egyesület képviselőjében. Az értekezlet a gyár telekérdésével foglalkozott. A gyár az erre legalkalmasabb területen, a Duna mellett elterülő legelőn épülne a község közvetlen közelében mintegy 100 holdnyi területen. A terület az ercsii telkes gazdáknak tulajdonában van, akik természetesen most jó árat kapnak érte. Az értekezlet elhatározta, hogy a napokban küldött megy fel Budapestre *Pajzs Gyula* dr. vezetésével s a két ajánlattevővel megtárgyalván az alapítás ügyét, eladja a legelőterületet s ha már most lehetséges, megkösse az érdekeltekkel a gyár alapítási, illetve a telekeladási szerződést. A küldöttségben részt vesznek: *Pajzs Gyula* dr., *Komáromy Mátyas* helybeli járásbírósi számvevő, dr. *Misner Ignác* bpesti ügyvéd, *Straszner Samu* és *Gévay Nándor* ercsii birtokosok.

A nagyszabásúnak ígérkező gyárüzemben résztvesznek a környéken elterülő *Dréher*-féle urodalmak, amelyek a legtöbb répatermést biztosították, továbbá *Wimpfen Szigfried* gróf ercsii, *Wimpfen Simon* gróf érdi nagybirtokosok, továbbá a Duna partjának, a Csepel-szigetnek és Válvölgyének birtokosai. A Dunapartjáról a paksi vonat, a Válvölgyéről az építendő válvölgyi vasut szállítaná a terményt. Az ercsii birtokosok kis és nagy gazdák, akiket szállítási költségek nem érintenek, természetesen elsősorban fogják kivenni részüket a cukorrépa termelésből.

A községnek és megyének forgalma, emelkedése tehát nyilvánvaló lesz. Nagy mértékben fog kihatni a gyár üzembe helyezése megyénk szociális életére. A gyár a

számítások szerint 700 családnak ad kenyeret, nagyjából ipari munkásoknak.

Mi okolja meg azt, hogy a gyár éppen Ercsiben állítsák fel? Székesfehérvár, vagy a város közelében fekvő községek szintén alkalmas telep lenne a gyár részére, amint ez az eszme többször foglalkoztatta a gyár alapítás tényezőit. Magára városunkra is ráférne az a forgalom, amely ennek a nagyszabású gyárnak létesítése által megindul. Hogy az alapításban mégis Ercsi lett a győztes, azt nagyrészt a Válvölgyi vasut kiépítésének ügye, továbbá az Ercsire nézve rendkívül kedvező körülmény okozta meg, hogy környékén terülnek el azok az uradalmak, amelyek a répaszállításra vállalkoztak.

Az alapítandó gyárnak ügyeit, amely gyár megyénk területén a legnagyobb gyár lesz, nagy érdeklődéssel fogjuk kísérni.

— **Kinevezés.** Dr. *Platz Bonifác* ny. kir. főigazgatót öt évre a bpesti tanárvizsgáló bizottság tagjává nevezte ki a kultuszminiszter.

— **Az új apát adománya.** Valóban szép és tiszteletreméltó eseményről értesít bennünket számbéki tudósítónk. Arra az öröndetes hírre, hogy *Ó Felsője Heller Iván* budafoki plébánost pasztuchi c. apátunk nevezte ki, Számbék község hitközsége küldöttségileg ment Budafokra, hogy ott *Heller Ivánt*, mint községük szülöttét üdvözölje. A küldöttséget *Radnich Imre* plébános vezette s meleg szavakkal tolmácsolta Számbék község lakosságának osztálati jókívánságait. Az új apát meghatóttan köszönte meg az ünneplést és fényesen megvendégelte a küldöttséget. Együttal, hogy szülővárosra iránt való gyengéd szeretetének tanujelét adja, válóos és iskolai jellegű alapítványok és adományok címén 2030 koronát tett le. A szép tettet, azt hisszük, felesleges nekünk dicserni.

— **Jézus Szive templomára** *Sigray Antal* gróf, *Zichy Luiza* grófnő úján 20 koronát volt kegyes ajándékozni.

— **Halálozás.** Mély részvétellel értesítünk arról a gyászestéről, amely megyénk egyik puritánbecsületességű, köztisztelőnek örvendő férja elvesztésével annak családját, de vele együtt egész megyénknek is érte. *Kenesey Lajos*ban egy kitűnő gazda s a községnek egy munkás karja dőlt ki. Régióta szívjában szenvedett s úgy látszik ez oltotta ki oly rövid idő alatt életét. Haláláról lecsujtott családja következő gyászjelentést adta ki:

Üzevgy *kenesey Kenesey Lajosné* született *nadasdi Sárközy Albertina*, maga, valamint gyermekei: *István*, cs. és kir. kamarás, huszároronagy, ennek fia: *István*, *Margit*, *Ilona*, *Lenke* és *László*, valamint az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy a legjobb férj, apa, nagyapa és rokon

kenesey KENESSEY LAJOS

földbirtokos; Fejérmegyei törvényhatósági bizottsági, a Fejérmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Egyesület igazgatója tagja,

élete 71-ik, boldog házasságának 49-ik évében, augusztus 9-én délután 3 órakor rövid szenvedés után kiszenvedett.

A megboldogultnak földi hamvait ma augusztus 11-én csülörtökön délután fél 4 órakor temették el a gyászháznál *Pettenden* történt megáldás után a *kápolnányéki* sírkertben.

— **Köszönet.** Mindazoknak, kik megboldogult felejtetetlen jó atyám elhunytá alkalmából fájdalomban részvételükkel bármilyen módon osztozni szívesek voltak; ez uton mondom köszönetet a gyászoló család nevében is *Velmszky László*.

— **Uj pénztárat.** Folyó hó 7-én d. e. 11 órakor tartotta alakuló közgyűlést a *Lepsény* és vidéke takarékpénztár k. t. az ottani olvasókör helyiségében. Megválasztottak: Elnök: gróf *Bathány Lajos*, h. elnök: *Lintner Sándor*, jószágigazgató. Igazgatóság: *Fleischer Gyula*, *Lonkai Zsigmond*, ifj. *Pápay Nándor*, *Pollák Henrik*,

Pöllitzer Adolf, *Steinberger Rezső*, *Stern Lipót*, *Szelmayer Rudolf*, *Tóth Ede*. Felügyelőbizottság: ifj. *Almássy János*, *Beross Endre*, *Czeczey Károly*, *Gohlmann Gyula*, *Nagy János*. Ezen irrtétel a székesfehérvári Kereskedelmi Bank protektorátusa alatt létesült, mely körülény a biztos és egészséges fejlődést előre is biztosítja.

— **Jönnek a katonák!** Sok keseredett szívbe lopózik be a vigasztalás mézédessége, mikor a hír megvalósul, hogy a honvédbakák, akik a Felső királyi parancsára néhány hétig távol voltak és királyi városunk kaszárnyáiból, ismét visszatérnek Székesfehérvár ölelő karjai közé. A vitéz férfiak hadi tudományokban meggazdagodva bizonyára gyümölcsözötni fogják a haza védelmében szerzett gazdag tapasztalataikat. Még nagyobb lesz az öröm; ha velük *Frycaj mester* vezetése mellett hazatér a honvéd zenekar is, hogy szívet-leket gyönyörködtető muzsikájával gyönyörködtessen bennünket. Szívesen üdvözöljük a derék marsfikat!

— **Átirat a borfogyasztási adó eltörlésére** tárgyában. Versesz szab. kir. város igen érdekes átiratot küldött ma megyei és városi törvényhatóságainkhoz, amelyben a borfogyasztási adó eltörlésének előnyeit és jogosságát fejtegetve kéri a testvértörvényhatóságokat, hogy a borfogyasztási adó eltörlésének szorgalmazása céljából átiratukat hasonló értelmű átirattal támogassák. Az átirat közgyűlések elé fog kerülni ez ügyben határozathozatalra. Mi természetesen támogatjuk az okos vállalkozást.

— **A megyei termés.** *Koller Pál*, a megye közigazgatási előadója termésviszonyainkat ismeretve a következő statisztikát közölte a megyei terméstről:

A cséplés megkezdése általában csalódást hozott a gazdáknak. Felütneti ezt némileg a megyénkbeli gazdasági tudósítók jelentése is, amely szerint a gabonatermés kilátások voltak:

Junius 25-én buza 914, rozs 864, árpa 726, zab 570 kg. 1600 négyeszőgöln. — Julius 25-én buza 890, rozs 848, árpa 465, zab 609 kg. 1600 négyeszőgöln. Mint ebből is látszik, minden gabonamint kevesebbet ad, mint reményllették, kivéve a júliusi esőzéstől megegyesődtöt zabot. Őszi szalma az bőven van, de sajnos a szemet még az itt kimutatottnál is vékonyabban adja s ezenfelül a buza legtöbbnyire nem piroc, aclos, hanem halvány, könnyű. A rozs barna, hirtvány szemű. Az árpa könnyű. A zabban sok az érletlen, lédhas. A gabonaférk meztársánsként állírekben állomásokon:

Julius 1-én: buza 2180, rozs 1375, árpa 1160, zab 6 1440, tengeri 1005. — Julius 31-én buza 1920, rozs 1315, árpa 12.—, zab 6 1445, tengeri 1050.

Dacára a terméskilátás csökkenésének, mint látható, a kenyérmagvak ára mégis egy hó alatt jelentékenyen csökkent, míg a tavaszai árszám a rozs termés már érzéti hatását.

— **Esik az eső!** A tegnapi hetivásárosokat egy kicsit megszélesztotta az eső. Jó csöndes, langyos, meleg eső. Aki látta, szinte gyönyörködött a futásukban. Hiszen olyan igen nagyon szívesen szaladtak valamennyien. Hogyne! Hát hét óta vagy szél vagy perzselő, kiégető, izzó napsugár jár át mindent, amihez hozzáfér. Ember, állat s nyúl a borzasztó hőséget. A növényzet pedig valóságos áldozata lett ennek a pokoli hőségnak. A fák levelei lekonyultak, lehervadtak, kukorica, krumpli meg — amilyen szép reményeket ígért, éppen olyan gyorsan elszotogott bennünket föle. Az utolsó hét alatt a vetemények ára izesztően felszökött a piacon. Tehát nem elég, hogy a szemes gabona várakozáson alul ütött be, nem elég, hogy a szőlőink dögróváson vannak most még ez a csapás is ránköszönt. De tán mégse köszönt ránk. Beborult az ez szőlőiben hosszában, nehéz, ólmos föllegek terpeszkednek szerteszéjjel, az eső meg-megáll, pihen egyet, mintha várakozna, hogy a föld jól beitta-e már, aztán rágyújt újra, másodsor, harmadszor... Hát csak ess eső, szépen, csöndesen, kárt nem okozva, áldást permetezve, megáztatva szomjas, érted epedő, elikkadt veteményeinket. Nagy szükségünk van rá. Imádkoztunk érte. Hát csak ess eső, csöndes, langyos, meleg eső!

— **A nők ifjuság** Sorecz József székesfehérvári tanár vezetése mellett létesült nyári szünidei táncanfolyamának rendezősége folyó évi augusztus hó 15-én a Székesfehérvári Népakadémia (Távirdu-utca 6 sz.) nagytermében tartja meg zártkörű nagy próbáját. Kezde 9 órakor. Belépő-jegy: személyenként 1 K, családonként 3 K. Felülvezetéseket, mivel a megmaradt tiszta jövedelem a szegény tanuló segélyezésére fordítatik, köszönettel fogad a rendezőség.

— **Mentők munkája.** A székesfehérvári Önkéntes Tűzoltó Egylet Mentő-Csapata az 1910 évi július hónapban első segítséget nyújtott 85 esetben a következő eseteknél: sérülések 73 eset, belső bajok 6, egyéb bajok 6, egyéb bajok 5, öngyilkosság 1. Ezenkívül igénybe vétetett 9 esetben és pedig: Betegek szállítása 3 eset, elmebeteg szállítás 2, vaklármá 3, hulla szállítás 1. Az 1910 évi július havi összműködés 94 esetben. Az 1910 évben 801 esetben; főnállása (1998) óta 9860 esetben működtek közre.

— **Fényképező készülékek** és az összes kellékek nagy választékban kaphatók Klöckner Péter udvari könyvkereskedésében Székesfehérváron.

— **Vizbefült urileány.** A nyári fürdőzés újra egy életet kívánt magának áldozatul. Az áldozat ez alkalommal egy előkelő német urileány, aki Németországból rándult át nyaralóban hozzánk s itt lelte tragikus halálát. Az esetről a következőket jelentik Igarból:

Henriquez Henrik, cs. és kir. huszárezredes és igari m. kir. állami csikótelep parancsnokánál vendégségben volt egy előkelő porosz család leánya, a 18 éves Bahmüller Margit. Az ezredes családja a napokban kocsin átrándult Ozorára, a Sióban fürödni. Velük ment Bahmüller Margit is, azonkívül több katonatiszt, akik a telepen teljesítenek szolgálatot. A leány, aki kitűnő uszó volt, messze bement a vízbe s e közben elmerült és többé nem is jött vissza. A jelenlevő férfiak rögtön keresésére indultak, átkutatták a vizet, de munkájuk kárba veszett. Bahmüller Margit a Sió vizében lelte halálát. Holttestét másnap fogták ki Némedi község határában.

A megéjtett orvosrendőri vizsgálat megállapította, hogy a tragikus véget ért leány, tulajdonképpen önmaga volt oka halálának. Bahmüller Margit egy operáció következtében már évekkel ezelőtt elvesztette bal fülének dobnáryját. Valahányszor a fülbe ezután víz jutott, a leány elájult. Epen ezért az orvosok meg is tiltották neki a szabadon való fürdést. Szülei tragikus véget ért leányuk holttestét hazaszállították Németországba.

Budai-ut 6. szám alatt 2 üzlethelyiség november 1-jére kiadó.

— **Vásár.** Sárosd község előjárósága ezenel közlirre teszi, hogy az országos vásár 1910. augusztus 16-án fog megtartani. Vészmentes helyről sertések is felhajthatók:

— **Bűnügyi főtárgyalások.** A székesfehérvári kir. törvényszéknél 1910 évi augusztus hónapban megtartandó bűnügyi főtárgyalások.

Augusztus 8. Fülöp József orgazdaság, Huszár Mária lopás, Németh József és társa lopás és sikkasztás, Stern Vilmos lopás.

Augusztus 9. Dombi István és 2 társa lopás és súlyos testisértés, Schweichardt József és 2 társa lopás és orgazdaság.

Augusztus 10. Szedlák Ferenc és 1 társa súlyos testisértés, Oláh József és 2 társa lopás, Kuthy János zsarolás, Borbély Julia lopás, ifj. Gothard József lopás, Sollar József és társa lopás.

Augusztus 13. Meiszburger Antal orgazdaság, Notring István és 2 társa súlyos testisértés, Mész Sándor lopás, Virág Imre lopás, Feigl Gyula és társa lopás.

Augusztus 16. Buchwald Róza lopás, Tóth Sándor hamisítás, Tokodi László súlyos testisértés, Csurgó László súlyos testisértés, Kovács György magánlakásértés.

Augusztus 17. Bartos Pál és társa lopás, Klein Hermanné sz. Hérzög Róza lopás.

Augusztus 23. Borbély Julia lopás, Bogyó Sándor lopás.

— **Felbívíteli tárgyalások.** A székesfehérvári kir. törvényszéknél 1910. évi augusztus hó-

ban megtartandó bűnügyi felebbviteli tárgyalások: Augusztus 19-én Varga József s tsa súlyos testisértés, Vincze Imre súlyos testisértés. Sziládi József súlyos testisértés, özv. Buchwald Mihályné család. Molnár Imre s 2 társa súlyos testisértés. Schmitka Antal család. Báltaszéki Antal közcsend ell. kihágás.

Augusztus 25-én Varga János könnyű testisértés. Jankovics Jánosné becsületsértés. Mayer Józsefné rágalmazás. Sürmei István becsületsértés. Prekap Ferenc becsületsértés. Mádi István becsületsértés. Bartos István levéltitok megsértés. Zucker Sándor becsületsértés.

Anyakönyvi statisztika.

1910. július hó 30-tól 1910. aug. hó 6-ig.

Születés. Született: 10 törvényes fiu, 11 leány, törvénytelen fiu 0, leány 0, halvaszületett törvényes fiu 0, leány 0, törvénytelen fiu 0, leány 0. Összesen 21.

Halálozás. Elhalt: 7 éven aluli 2 törvényes fiu, 3 nő, 7 éven felüli 2 férfi, 2 nő, 0 törvénytelen fiu, 0 leány. Összesen 9.

Eszerint a születés a halálozást 12-vel mulja felül.

Meghaltak:

Schvarer Róza sz. 15 hónapos, József u. 29. — Malomhelyi Mária r. k. 4 hónapos, Sziget u. 23. — Id. Kotorbai Nagy József ref. csizmadia, 68 éves, Ösz-u. 26. — Nál József, napsz. 67 éves Sárió-u. 6. — Kornsee Lajos r. k. 3 éves, Csapó-u. 8. — Farádi Szabó Mária r. k. 18 napos, Maroshegy. — Maráczai Ferenc r. k. 3 hónapos, Gástelep-u. 13. — özv. Herendi Istvánné, Gregor Mária r. k. 82 éves, Aggintézet. — Weisz Józsefné, Krausz Franciska izr. 64 éves, Szatgyörgykörh.

Hirdetés!

Az öreghegyi hegyközség rtartásának 38. §-a szerint a beültetett szőlők mellett és között fekvő barázdautakon jární tilos. A hegyrendészeti szabályok megszegése avagy a tilalmak áthágása, a m. kir. földm. min. 48000—VI. I. a. sz. rendelete szerint 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik; — és ezért felhivom úgy a hegyközség tagjait, valamint az idegeneket is, hogy a barázdákon való járástól tartózkodjanak.

Székesfehérvárott, 1910. évi augusztus hó 6-án.

Láttam:

Simon Sándor,
h. r.-főkaptány.

Tar József,
hegybíró.

ZILZER MANÓ
férfi-, fiu- és gyermekruha raktára
Székesfehérvár, Szőgyény-Marich-ntca.

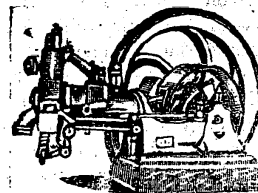
Állandóan nagy raktáron mindentéle
férfi-, fiu- és gyermekruhák
ugyszintén
papi öltönyök,
Ferenc József-kabát,
köpenyek (havelok)
börkabátok, utazóbundák,
raglán-felöltők, kabátok.

Piaci árak.

Buza	18.—	18:20
Rozs	13:20	13:40
Árpa	12.—	12:20
Zab	13:80	14.—
Tengeri	11:40	

Hirdetéseket jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban, Szt.-István-tér.

Drezdai Motorgyár részv.-társ.
Németország egyik legrégebb és legnagyobb motorgyára.

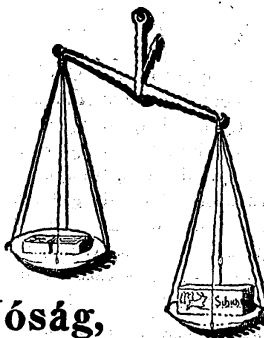
Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányú Ben in, Nyersoltaj, Gáz-, Petroleum-motorokat és locombilokat — valamint szivógázmotorokat —

MEGLEPŐ UJDONSÁG!
EGYETEMES GENERÁTORUNKKAL

a tényleges léőrő
óránként csak kb. 1 fillérbé kerül.
Vezérképviselét:

Gellert Ignác és Társa

Budapest, Teréz-körút 41, Telefon 12-91.
Legmesszebbmenő jótállás Kedvező fizetési feltételek.

**Jóság,
ár és
súlyra**

kell a szappan összehasonlításánál és bevásárlásánál ügyelni. A világ egy szappana sem éri el a

**Schicht
szarvas
szappanát**

minden jó tulajdonságában, tisztaságában, mosóképeségében, lágyágában és olcsóságában.